

หลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาการเรียนรู้
ศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดอุดรดิตถ์

**Participation Curriculum of Elementary Students in Faculty of Education
in the 21st Century Learning Development for the Elderly
in Uttaradit Province**

สุภัตตรา สาขา, อิศระ ทับสีสด,
คทาวุธ ชาศิตักดิ์ยุทธ์ และ อุษณีย์ เชนยทิพย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

**Supattra Sakha, Aitsara Tabsisod,
Katawut Chartsakyut and Utsanee Kanaeytip**
Uttaradit Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sakhasu@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้สูงอายุวิทยาลัยนิรชรา 32 คน บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง 14 คน และนักศึกษาสาขาวิชาประถมศึกษาปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ 15 คน รวมทั้งหมด จำนวน 61 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล 5 ระดับรายบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุมีค่า ($\bar{x}=4.38$, S.D. = 0.48) ความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุมีค่า ($\bar{x}=4.36$, S.D. = 0.44) และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุมีค่า ($\bar{x}=3.95$, S.D. =

0.49) ความพึงพอใจโดยรวมของผู้สูงอายุ บุคลากรที่เกี่ยวข้องและนักศึกษาโดยรวมในระดับมากทุกข้อของแบบสอบถามมีค่า ($\bar{x}=4.37$, S.D. = 0.46)

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ; ความพึงพอใจ; การมีส่วนร่วมในศตวรรษที่ 21 ของผู้สูงอายุ

Abstract

This research aimed to 1) Study the satisfaction of the elderly to the curriculum development of participation of elementary school students in the curriculum development elderly. 2) Study the satisfaction of personnel and related persons of participation with the elementary school students in the curriculum development elderly 3) Study the satisfaction of elementary school students to the participation of the curriculum development elderly. The total people were 61. The research tools were 5 levels estimation scale questionnaire by using the Alpha coefficient confidence. The reliability value was between 0.86-1.00 and the whole reliability was 0.87. The statistics used in the data analysis were Mean, Standard Deviation and 5 levels of the individual questionnaire.

The results of the research found that the satisfaction of the elderly to the curriculum development of participation of elementary school students in the curriculum development elderly was ($\bar{x}=4.38$, S.D. = 0.45), the satisfaction of personnel and related persons of participation with the elementary school students in the curriculum development elderly was ($\bar{x}=4.36$, SD = 0.44), the satisfaction of elementary school students to the participation of the curriculum development elderly was ($\bar{x}=3.95$, S.D. = 0.49) and the overall satisfaction was ($\bar{x}=4.37$, S.D. = 0.46).

Keywords: Elderly; Satisfaction; Elderly 21st century Participation

บทนำ

ผู้สูงอายุในประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 คิดเป็นร้อยละ 16.5 และมีแนวโน้มว่าประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ.2564 คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ.2576 ประเทศไทยจะก้าวสู่สังคมสูงอายุในระดับสูงสุด คือ มีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด หรือผู้สูงอายุที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 20 และในด้านการใช้เทคโนโลยี พบว่าผู้สูงอายุร้อยละ 83.6 ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีจ่ายเงินแทนการใช้เงินสดในช่วงโควิดเพื่อลดการสัมผัสเชื้อโรค ซึ่งมีสัดส่วนการไม่ใช้สูงที่สุดเมื่อเทียบกับประชากรกลุ่มวัยอื่น และผู้สูงอายุ 2ใน3 หรือร้อยละ 69.1 ไม่ได้ใช้งานแอปพลิเคชันไทยชนะ ในการลงทะเบียนเข้าออกสถานที่ ซึ่งมีสัดส่วนการไม่ใช้สูงที่สุด เมื่อเทียบกับประชากรกลุ่มวัยอื่น (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย) รัฐบาลจึงได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ มาร่วมกันขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนเพื่อส่วนรวม กระจายอำนาจในระดับท้องถิ่นเป็นการ

เตรียมความพร้อมทั้งในด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมให้มีคุณภาพและสามารถพึ่งตนเองได้ โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงการบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ดังนั้น การยกระดับคุณภาพชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ภาครัฐต้องมีการวางแผนในการวางระบบโครงสร้าง การจัดสรรรายได้ การจัดสวัสดิการ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานสำคัญและมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การดูแล การสงเคราะห์ผู้สูงอายุในการจัดบริการสาธารณะ และในปี 2564 มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย ได้รายงานสถานะผู้สูงอายุในปี 2564 และจะเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ จึงเป็นความท้าทายของประเทศที่จะต้องเตรียมพร้อมรับมือ ทั้งการพัฒนาระบบเพื่อรองรับสังคมสูงวัยในด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ รวมถึงการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย และในด้านการใช้เทคโนโลยี พบว่าผู้สูงอายุร้อยละ 83.6 ไม่ได้ใช้เทคโนโลยี เมื่อเทียบกับประชากรกลุ่มวัยอื่น ซึ่งในสังคมศตวรรษที่ 21 เป็นสังคมสมัยใหม่ หรือโลกดิจิทัล ตำบลป่าเช่า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณค่าต่อทั้งตนเอง สังคม จึงมีแนวคิดที่จะเสริมสร้างการพัฒนาตนเองและเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุเพื่อให้สามารถสร้างเสริมตัวเองทั้งด้านสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ และปรับตัวเข้าสู่สังคมยุค 5.0 แนวคิดดังกล่าวจึงมีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุขั้นที่หมู่ที่ 3 ของตำบลป่าเช่า ชื่อโรงเรียนผู้สูงวัยนิรชรา ภายใต้คำขวัญ “วิทยาลัยนิรชรา สูงวัยอย่างมีคุณค่า ชราอย่างมีคุณภาพ” ซึ่งปัจจุบันมีผู้เรียนจำนวน 32 คน และเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณค่าทั้งตนเอง จึงสนับสนุนสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ให้ศึกษาความพึงพอใจต่อการร่วมมือแบบมีส่วนร่วม ผู้สูงอายุในชุมชน ตำบลป่าเช่า กับการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาผู้สูงอายุ

ดังนั้นโดยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีมีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นและพัฒนาความเป็นอยู่ในสังคมหลายด้านแก่ผู้สูงอายุ ที่เป็นไปตามบริบทดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงศึกษาความต้องการในการเรียนรู้ให้ทันต่อสังคมปัจจุบันและจัดทำหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุในในศตวรรษที่ 21 โดยมีนักศึกษาวิชาสาขาการประถมศึกษาเป็นผู้มีส่วนร่วม และใช้พื้นที่ตำบลป่าเช่า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีเป็นพื้นที่ต้นแบบ ผลการวิจัยนอกจากนักศึกษาวิชาสาขาการประถมศึกษา จะเกิดการเรียนรู้การสร้างหลักสูตรเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ผู้สูงอายุ ยังจะเป็นต้นแบบของแนวทางสร้างหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในศตวรรษที่ 21 ของแต่ละสังคมผู้สูงอายุที่มีบริบทเฉพาะของตนเอง และจัดทำอย่างต่อเนื่อง ในการใช้หลักสูตรผู้สูงอายุในวิทยาลัยนิรชรา จึงนำมาซึ่งการศึกษาความพึงพอใจในด้านกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้สูงอายุ วิทยาลัยนิรชรา ตำบลป่าเช่า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และความพึงพอใจของผู้สูงอายุ เพื่อต่อยอดสอดคล้องกับการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ ในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน

ตามทีนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ของรัฐบาล พ.ศ.2557 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560) ให้คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ พ.ศ. 2557 เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ซึ่งมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ได้แก่ ข้อ 3 ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ข้อ 3.4 เตรียมความพร้อมของสังคมผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต และการมีงานทำหรือกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคต โดยเตรียมระบบดูแลภายในบ้าน สถานพักฟื้น และโรงพยาบาลที่เป็นความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนและครอบครัวรวมทั้งพัฒนาระบบการเงินการคลังสำหรับการดูแลผู้สูงอายุการนำนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ในส่วนรับผิดชอบหลักของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีแนวทางการขับเคลื่อนโดยมีนโยบายที่มุ่งเน้นการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุให้มีความมั่นคงในชีวิต รวมทั้ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครัวเรือน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีการพัฒนาต่างๆ ในการสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตให้ผู้สูงอายุโดยเฉพาะการร่วมส่งเสริมระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว และนโยบายตามพันธกิจด้านผู้สูงอายุ

เช่นเดียวกันที่ กรมกิจการผู้สูงอายุ (2561 : ออนไลน์) กล่าวว่า การเพิ่มโอกาสให้กับผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดีได้ตามแนวคิดขององค์การอนามัยโลก ซึ่งเป็นกระบวนการในการสร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบการสาธารณสุข การมีส่วนร่วม การได้รับความปลอดภัยเพื่อให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยมีปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ สุขภาพที่ดี ความมั่นคงในชีวิตและการมีส่วนร่วมเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาวในหลาย ๆ ด้าน เมื่อผู้สูงวัยได้รับการดูแลในส่วนนี้แล้วต้องควรมีการให้ความรู้ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนา สนับสนุนศักยภาพและคุณค่าของผู้สูงอายุ ให้อยู่ได้ในสังคมแห่งศตวรรษที่ 21 ประเด็นปัญหาคือวิทยาลัยนिरชรา ยังมีความไม่ชัดเจนในหลักสูตรที่นำไปใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องมีความต่อเนื่องในการศึกษางานวิจัยด้านผู้สูงอายุ พบงานวิจัยของจินตนา อาจสันเทียะและรัชณีย์ ป้อมทอง (2561 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า แนวโน้มการดูแลผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความเข้าใจสภาพความสูงอายุ สิ่งแวดล้อม และแบบแผนการดำเนินชีวิตตามความเป็นจริง ที่มีความก้าวหน้าโดดเด่นเป็นการดูแลสุขภาพยุคไทยแลนด์ 4.0 มาเป็นประโยชน์ในการดูแลสุขภาพให้พึ่งตนเองได้มากที่สุด ใช้การดูแลด้วยการสร้างสรรค์ประโยชน์ต่างๆ การคิดบวก มีจิตกุศล การทำจิตใจให้สะอาด งดเว้นจากอกุศลกรรมเป็นแนวทางให้ผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูวิจิตรธรรมโชติ, สมบูรณ์ บุญฤทธิ์ และพิระพล สงสาป.(2562 : 1339-1462). ศึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุ: การจัดการระบบสุขภาวะและสวัสดิการผู้สูงอายุ ในโรงเรียนผู้สูงอายุในภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า 1. กระบวนการดำเนินการของโรงเรียนผู้สูงอายุในภาคใต้ โรงเรียนผู้สูงอายุในภาคใต้ มีลักษณะการจัดตั้งและการดำเนินการที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน ในด้านการดูแลรับผิดชอบ มีการดูแลรับผิดชอบโดยองค์กร/ชุมชนในท้องถิ่นที่

แตกต่างกัน ส่วนกระบวนการได้มาของผู้เรียนในโรงเรียนผู้สูงอายุ จะมีการรับสมัครผู้เข้าเรียนตามระยะเวลา และเรียน ตามหลักสูตรที่กำหนด ในด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน มีลักษณะการจัดหลักสูตรที่ คล้ายกัน คือ ให้ความรู้ทั่วไปที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ และความรู้ด้าน โภชนาการ สำหรับผู้สูงอายุ 2. แนวทางการจัดการสุขภาวะและสวัสดิการของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุใน ภาคใต้ พบแนวทาง การจัดการสุขภาวะผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุด้านกาย โดยให้มีจิตอาสาในชุมชนดูแล ผู้สูงอายุ ด้านจิต ให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุในการให้ผู้สูงอายุได้แสดงออกถึงศักยภาพที่มีอยู่ ด้านปัญญา อารมณ์ ให้ผู้สูงอายุ ได้เรียนรู้ถึงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน และการทำกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้สูงอายุ ส่วนในด้านสังคม/สิ่งแวดล้อม ให้ผู้สูงอายุได้ใช้ความรู้และ ประสบการณ์ชีวิตที่มี ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม และใช้ผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานในการ พัฒนาที่อยู่อาศัยและ สิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่น่าอาศัย ส่วนแนวทางในการพัฒนาการจัดระบบสวัสดิการผู้สูงอายุ ในโรงเรียน พบแนวทางในการพัฒนา ด้านร่างกายโดยจัดกิจกรรมด้านอาหารและโภชนาการ การดูแลสุขภาพ ของผู้สูงอายุอย่างบูรณาการกับ สวัสดิการด้านอื่น ๆ ด้านจิตใจ เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเข้าไปมีส่วนร่วม กับ ชุมชนในการให้ 3. การเสริมสร้างบทบาทของเครือข่ายในการจัดการสุขภาวะสวัสดิการผู้สูงอายุในโรงเรียน ผู้สูงอายุใน ภาคใต้ พบว่า ควรมีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุในแต่ละชุมชนเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุระดับตำบล เพราะสามารถพัฒนาผู้สูงอายุได้อย่างเป็นระบบ ส่วนการแสวงหาเครือข่ายร่วมดำเนินงานนั้น สามารถใช้ องค์กรของรัฐและเอกชนในท้องถิ่นมาร่วมเป็นเครือข่ายดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุตามบทบาทหน้าที่ของ องค์กรเหล่านั้น ทั้งนี้ในการดำเนินการของโรงเรียนผู้สูงอายุและเครือข่ายต้องเป็นไปในลักษณะการบูรณาการ

ผลการวิจัยของ กิตติธเนศ สว่างวรรณ ชมสุภักดิ์ ครุฑทะ(บทคัดย่อ, 2562 : 27) พบว่า (1) ผู้สูงอายุ มี ระดับความจำเป็นเกี่ยวกับทักษะทางปัญญาที่จำเป็น ในภาพรวม และทุกด้าน อยู่ใน ระดับมาก(2)การพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมทักษะทางปัญญาของผู้สูงอายุพบว่าโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วยหน่วยการ เรียนรู้ 4 หน่วย ได้แก่ (1) ผู้สูงอายุกับการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพ (2) การสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ (3) การคิดแก้ปัญหา ของผู้สูงอายุและ(4) การปรับตัวของผู้สูงอายุผลตรวจสอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากถึงมากที่สุดและมีความสอดคล้องกัน ทุกองค์ประกอบ และ (3) ผู้สูงอายุมีทักษะทางปัญญาในภาพรวม และทุกด้านหลังใช้สูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05และ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาทักษะทางปัญญาโดยภาพรวม และทุกด้านอยู่ใน ระดับมากที่สุด แสดงว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในการนำไปใช้พัฒนาทักษะทางปัญญาของผู้สูงอายุจาก การศึกษา

ภัทรารณณ์ ดังเรือง (2563 : 122-134) ผลการวิจัย พบข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1. ควรศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เช่น การจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่เพียงลำพัง การส่งเสริมทางด้านการศึกษา การส่งเสริมอาชีพหลังวัยเกษียณที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญต่อสังคมสูงวัย 2. ควรมีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อได้ทราบถึงความต้องการและนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ

ศศิธร สุขจิตต์ จงรัก ดวงทอง และ วรวิทย์ ฐะคำ (บทคัดย่อ, 2563 : 62) อธิบายว่าการเสริมพลังอำนาจและสร้างการมีส่วนร่วม ทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้และการดูแลอย่างเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และสามารถให้ผู้ดูแลนำไปใช้ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุได้

สำนักข่าว ITU Committed to connecting the world โดย แอนเดร โปปา กล่าวถึงผู้สูงอายุว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับผู้สูงอายุนั้นเพื่อมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างความมั่นใจว่า ทักษะด้านดิจิทัลมีความสำคัญเป็นความท้าทายสำหรับผู้สูงอายุมากกว่าคนรุ่นใหม่ ด้วยโรคโควิด 19 ในการระบาดครั้งใหญ่นี้ ควรเน้นย้ำถึงความสำคัญอย่างยิ่งของผู้สูงอายุให้มีทักษะดิจิทัล ที่จำเป็นทางไปสู่การใช้ออนไลน์ ที่ง่ายต่อการติดต่อในการนัดหมายเพื่อฉีกวัคซีนป้องกันโควิด-19 ดังนั้น ITU จึงร่วมกับผู้สนับสนุนเพื่อจัดการฝึกอบรมออนไลน์ที่สำคัญ

จะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่ายให้เรียนรู้ด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นสามารถประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีอื่น ๆ ได้ ในชีวิตประจำวันในรูปแบบอื่น ๆ ได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ผู้สูงอายุที่เรียนที่วิทยาลัยนिरชรา ตำบลป่าเช่า อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 32 คน บุคลากรตำบลป่าเช่าและสาธารณสุขจังหวัด 14 คน นักศึกษา 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.แบบสอบถามความพึงพอใจ (Questionnaires) ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดในการจัดกิจกรรม จำนวน 10 ข้อ ที่ถามความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการเรียนรู้ที่จัดเพื่อผู้สูงอายุ

2.นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ที่ปรึกษานักวิจัยตรวจสอบเนื้อหาของคำถามเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วปรับปรุงให้ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องตรงของเนื้อหา และความถูกต้องทางภาษา

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงไปใช้กับผู้สูงวัย จำนวน 32 คน บุคลากรตำบลป่าเช่าและสาธารณสุขจังหวัด 14 คน และนักศึกษา 15 คน หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้ โปรแกรมวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์การแปลผล 5 ระดับ จากเครื่องมือวิจัย ของปรกรณ์ ประจัญบาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยดำเนินการศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุโดยเก็บข้อมูลรวบรวม การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ดังนี้

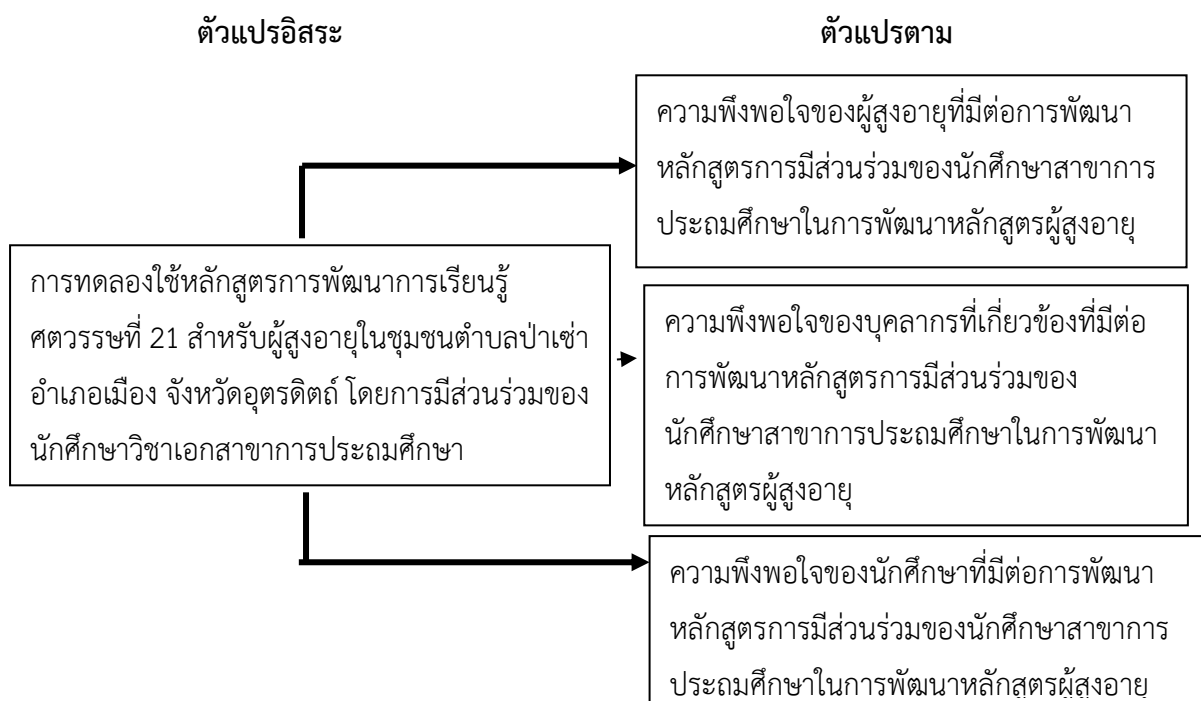
1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้สูงอายุที่ร่วมกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุ จำนวน 32 คน บุคลากรตำบลป่าเช่าและสาธารณสุขจังหวัด 14 คน และนักศึกษา 15 คน โดยใช้โปรแกรมกูเกิ้ลชีท

2. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้สูงอายุ บุคลากรตำบลป่าเช่า และนักศึกษา รายบุคคล มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์การแปลผล 5 ระดับ จากเครื่องมือวิจัย ของปรกรณ์ ประจัญบาน ดังนี้

เกณฑ์การแปลผล 5 ระดับ

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร จากแบบสอบถามความพึงพอใจ 10 ข้อ ดังนี้ 1) ท่านคิดว่าการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมครั้งนี้เป็นประโยชน์และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากน้อยเพียงใด 2) ท่านพึงพอใจกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด 3) ท่านเข้าใช้แอปพลิเคชันไลน์ เฟสบุ๊ก เพจ มากน้อยเพียงใด 4) ท่านมีความสามารถในการเข้าใช้ไลน์ 5) ท่านพอใจในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับนักศึกษา 6) เวลาในการจัดกิจกรรมให้ความรู้ 7) ให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุตลอดไป 8) การเรียนร่วมแบบมีส่วนร่วมทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข 9) ท่านสามารถเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีและรู้ทันข่าวสาร ในศตวรรษที่ 21 10) ท่านคิดว่าการเรียนรู้ของผู้สูงอายุเป็นการเรียนรู้ที่ไม่สิ้นสุด เรียนรู้ได้ทุกวัยในยุคศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุ

ผลการวิเคราะห์	ภาพรวม
คะแนนรวม	1403
ค่าเฉลี่ย	4.38
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.48
C.V.(%)	11.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อกิจกรรมมีค่าในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.38$, S.D. = 0.48)

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุ

ผลการวิเคราะห์	ภาพรวม
คะแนนรวม	610
ค่าเฉลี่ย	4.36
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.44
C.V.(%)	10.09

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องต่อกิจกรรมมีค่าในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.36$, S.D. = 0.44)

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุ

ผลการวิเคราะห์	ภาพรวม
คะแนนรวม	592
ค่าเฉลี่ย	3.95
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.49
C.V.(%)	12.33

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมมีค่าในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.28$, S.D. = 0.49)

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจโดยรวมของผู้สูงอายุ ผู้เกี่ยวข้องและนักศึกษา ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุ

ผลการวิเคราะห์	ภาพรวม
คะแนนรวม	2666
ค่าเฉลี่ย	4.37
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.46
C.V.(%)	10.60

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมของผู้สูงอายุ ผู้เกี่ยวข้องและนักศึกษามีค่าในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.37$, S.D. = 0.46)

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษาในการพัฒนาการเรียนรู้อัตนวิสัยที่ 21 สำหรับผู้สูงอายุใน วิทยาลัยนิตรา ตำบลป่าเขา จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้ จากแบบสอบถาม 10 ข้อ จากผลการวิเคราะห์ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมมีค่าในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.38$, S.D. = 0.48) มีค่าระดับมากที่สุด 13 คน บุคลากรผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมมีค่าในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.36$, S.D. = 0.44) มีค่าระดับมากที่สุด 6 คน นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกิจกรรมมีค่าในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=3.95$, S.D. = 0.49) ความพึงพอใจโดยรวมของผู้สูงอายุ ผู้เกี่ยวข้อง และนักศึกษา มีค่าในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.37$, S.D. = 0.46)

ซึ่งจากการศึกษาผู้สูงอายุด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผลการวิจัยของ มนัส จันทร์พวง (2560 : 87-101) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้ง 6 รายวิชา มีประสิทธิภาพจากการตรวจสอบหลังการเรียนรู้แต่ละรายวิชา ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมสัปดาห์ละ 1 วัน ตั้งเดือน พฤษภาคม ถึง กันยายน 2559 หลังการอบรมผู้สูงอายุมีสมรรถภาพร่างกายดีขึ้น มีความดันโลหิตอยู่ในค่าที่ดีขึ้นรอบเอวลดลง ความเครียดลดลงความจำดีขึ้นเล็กน้อย ความรู้สึกต่อตนเองคงที่ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมระดับมากถึงมากที่สุด และเช่นเดียวกัน จินตนา อาจสันเทียะและรัชณีย์ ป้อมทอง (2561 : บทคัดย่อ) กล่าวว่าแนวโน้มการดูแลผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความเข้าใจสภาพความสูงอายุ สิ่งแวดล้อม และแบบแผนการดำเนินชีวิตตามความเป็นจริง ที่มีความก้าวหน้าโดดเด่นเป็นการดูแลสุขภาพยุคไทยแลนด์ 4.0 มาเป็นประโยชน์ในการดูแลสุขภาพให้พึ่งตนเองได้มากที่สุด ใช้การดูแลด้วยการสร้างสรรค์ประโยชน์ต่างๆ การคิดบวก มีจิตกุศล การทำจิตใจให้สะอาด งดเว้นจากอกุศลกรรมเป็นแนวทางให้ผู้สูงอายุ สำหรับงานวิจัยของ กิตติ ธนศ สว่างวรรณ ชมสุกัศ ครุฑกะ(บทคัดย่อ, 2562 : 63) พบว่า (1) ผู้สูงอายุ มีระดับความจำเป็นเกี่ยวกับทักษะทางปัญญาที่จำเป็น ในภาพรวม และทุกด้าน อยู่ใน ระดับมาก (2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะทางปัญญาของผู้สูงอายุพบว่าโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วย ได้แก่ (1) ผู้สูงอายุกับการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพ (2) การสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ (3) การคิดแก้ปัญหา ของผู้สูงอายุและ(4) การปรับตัวของผู้สูงอายุผลตรวจสอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดและมีความสอดคล้องกัน ทุกองค์ประกอบ และ (3) ผู้สูงอายุมีทักษะทางปัญญาในภาพรวมและทุกด้านหลังใช้สูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05และผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาทักษะทางปัญญาโดยภาพรวม และทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในการนำไปใช้พัฒนาทักษะทางปัญญาของผู้สูงอายุจากการศึกษา เช่นเดียวกันอ้างถึงหนังสือขบวนการสร้างเสริมสุขภาพตามกลุ่มประชากร ตำบลป่าเป้า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิษฐ์ นิรชรา เพื่อชุมชน (2562 : 7) กล่าวถึง 5 ก ดังนี้ ก.1 การป้องกันและลดอุบัติเหตุ การบริการปรับสภาพแวดล้อมภายในบ้านและนอกบ้านเพื่อให้ผู้สูงอายุดำเนินชีวิตได้อย่างสะดวกและปลอดภัยรวมถึงการเฝ้าระวังภาวะฉุกเฉิน ก.2 การตั้งและพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุสร้างกลไกในการเสริมสร้างภาวะผู้นำของผู้สูงอายุในการดูแลสุขภาพ การส่งเสริมอาชีพ การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสืบทอดภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่น การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ให้กับชุมชน การส่งเสริมการออมการอาสาช่วยเหลือสังคม รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆในรูปแบบของสถานศึกษาหรือศูนย์เรียนรู้ตามอัธยาศัย ก.3 การพัฒนาชมรมผู้สูงอายุการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งงานอดิเรก ออกกำลังกาย สร้างอาชีพ หรือการช่วยเหลือกันยามเจ็บป่วย ก.4 การดูแลต่อเนื่องการจัดบริการสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุที่ติดบ้าน ติดเตียงรวมถึงจัดหาสวัสดิการเพื่อการดูแลรักษาให้ครอบคลุมทั่วถึง และต่อเนื่อง ก.5 การบริการกายอุปกรณ์การให้บริการอุปกรณ์หรือเครื่องออก

กำลังกายต่างๆรวมถึงการฝึกทักษะการใช้กายอุปกรณ์อย่างถูกต้องเพื่อสุขภาวะทางกายที่แข็งแรงของผู้สูงอายุ และ ภัทรภรณ์ ดั่งเรือง (2563 : 122-134) ผลการวิจัย พบข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1. ควรศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เช่น การจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่เพียงลำพัง การส่งเสริมทางการศึกษา การส่งเสริมอาชีพหลังวัยเกษียณที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญต่อสังคมสูงวัย 2. ควรมีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อได้ทราบถึงความต้องการและนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ สุภัตรา สาขาและคณะ (2564 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ ในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 วิทยาลัยนรินทร โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่าการพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนทั้งผู้สูงอายุ และหน่วยงานที่ดูแลผู้สูงอายุ ด้านนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาพบว่าจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 ครั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากในครั้งที่ 1 ($\bar{x}=4.12$, S.D. = 0.50) และในระดับมากที่สุดครั้งที่ 2 ($\bar{x}=4.55$, S.D. = 0.55)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยความพึงพอใจของความพร้อมของผู้สูงอายุต่อการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาในการพัฒนาการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้สูงอายุใน วิทยาลัยนรินทร ตำบลป่าเขา จังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อการต่อยอดและเป็นหลักสูตรต้นแบบของการเรียนรู้ผู้สูงอายุ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านความพร้อมของผู้สูงอายุที่มีต่อกิจกรรมที่จัดตามหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก ผู้สูงอายุมีความใฝ่เรียนรู้ เพื่อให้ทันกับสมัยปัจจุบันและสร้างสรรค์ผลงานได้ตามความคิดต่อยอดกิจกรรมมีรายได้เพิ่มขึ้น ด้วยผู้สูงอายุมีหลากหลายอาชีพที่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปรับตัวเองทำให้ตนเองมีคุณค่าและพูดคุยกับคนอื่น ๆ ได้อย่างรู้เท่าทัน ไม่เหงามเหมือนตนเองถูกทอดทิ้ง และความรู้ไม่มีวันจบสิ้นเรียนรู้ได้ทุกวัยในยุคศตวรรษที่ 21

1.2 ด้านความพร้อมของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องต่อกิจกรรมที่จัดตามหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ เห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุสามารถดำรงตนได้อย่างดีในสังคมมีความทันสมัย สามารถเรียนรู้และปรับตัวเองได้ในการเรียนรู้ร่วมกันกับผู้อื่นได้กับทุกวัยและเป็นผู้เรียนรู้ที่ต่อยอดความคิดให้ข้อเสนอแนะกับผู้เรียนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมที่จัดตามหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก นักศึกษาสามารถเรียนรู้ร่วมกันกับผู้สูงอายุ แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างมีความสุข มีกิจกรรมการใช้หลักสูตรให้ผู้สูงอายุได้ใช้อย่างเหมาะสมตามวัยผู้สูงอายุและประยุกต์ใช้ได้ในปัจจุบันและนำไปพัฒนาใช้ได้จริงเมื่อจบการศึกษา ต่อยอดการดูแลผู้สูงอายุตามเหตุการณ์และสมัยต่อไปในชุมชนและสังคม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 มหาวิทยาลัยอื่นๆ และโรงเรียนผู้สูงอายุที่จัดตั้งในทุกระดับองค์กรและระดับภาคควรได้นำวิจัยนี้ไปใช้เพื่อการพัฒนาหลักสูตรผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมในระดับชาติต่อไป

2.2 มหาวิทยาลัยอื่นๆ ควรได้มีหลักสูตรการเรียนการสอนการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ ให้กับนักศึกษาได้เรียนรู้และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต

2.3 ทุกภาคส่วนควรให้การสนับสนุน การตั้งงบการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ความรู้กับผู้สูงอายุชุมชน โดยใช้หลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุใน วิทยาลัยนिरชรา ตำบลป่าเขา จังหวัดอุดรธานี เป็นต้นแบบการพัฒนา โรงเรียนผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม เห็นคุณค่าทำให้ผู้สูงอายุมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างมีความสุขในทุกด้านตาม ใช้ความรู้ต่อยอดกิจกรรมต่อลูกหลาน และจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2561). รายงานประจำปี. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. ออนไลน์. สืบค้น เมื่อ 15 กันยายน 2563. แหล่งที่มา: <https://www.dop.th/th/implementation/2/1/1159>.
- กิตติธเนศ สว่างวรรณถวิล ชุมสุภักดิ์ ครุฑทะกะ. (2562). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะทางปัญญาของผู้สูงอายุ. วารสารพยาบาลทหารบก. 20 (1), 207-215.
- เทศบาลตำบลป่าเขา. (2562). หนังสือขบวนการสร้างเสริมสุขภาพตามกลุ่มประชากรตำบลป่าเขา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. สำนักสนับสนุนสุขภาพชุมชน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด.
- มนัส จันท์พวง และคณะ. (2560). การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยวิทยาเขตแพร่. 3 (1), 87-101.
- ภัทราภรณ์ ดั่งเรือง. (2563). การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ. 6 (1), 122-134.
- จินตนา อาจสันเทียะ และรัชณีย์ ป้อมทอง. (2561). แนวโน้มการดูแลผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21: ความท้าทายในการพยาบาล. วารสารพยาบาลทหารบก. 19 (1), 39.

- พระครูวิริทธิ์ตรมโหิต, สมบูรณ์ บุญฤทธิ์ และพีระพล สงสาป.(2562). โรงเรียนผู้สูงอายุ: การจัดการระบบสุขภาพและสวัสดิการผู้สูงอายุ ในโรงเรียนผู้สูงอายุในภาคใต้. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์*. 6 (3), 1339-1462.
- ศศิธร สุขจิตต์, จงรัก ดวงทอง และ วรุฒิ ฐะคำ. (2563). รูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายชุมชน ตำบลป่าเช่า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. *วารสารสภาการสาธารณสุขชุมชน*. 3 (2), 109.
- สุภัตรา สาขา, อิสระ ทับสีสด อุษณีย์ เขนยทิพย์ และศทาวุธ ชาศักดิ์ดียุทธ. (2564). การพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 วิทยาลัยนรินทร โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติ Engagement Thailand*. ครั้งที่ 7 วันที่ 2-3 กันยายน 2564. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. 262-267.